

ÖNERİLER

Kariyer gibi önemli bir konuda aileye düşen görevlerin değeri ve önemi açıktır. Ebeveynler çocuklarının kariyer gelişimi için planlı, kasıtlı ve amaca yönelik davranış ve tutum sergilerlerse daha etkili olacaktır (Young, 1994; Koçakoğlu ve Yalçın, 2020)

Aynı zamanda ebeveynler meslekler ile ilgili bilgi ve farkındalığa sahip olarak çocuklarının ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kendilerine en uygun mesleği seçmelerinde yol gösterici olmalıdır (Özünü ve Bacanlı, 2015; Koçakoğlu ve Yalçın, 2020)

Yeterli bilgiye sahip olmayan veliler okul psikolojik danışmanından destek almalıdır.

Çocuklarının kariyer faaliyetlerine karşı ilgili olarak sözlü teşviklerde bulunmak, onlara sevgi göstermek ve gurur duymak öğrencilerin kariyer kararları vermedeki öz yetkinliği etkileyecek önemli ebeveyn desteği kaynaklarıdır. (Gati ve Saka 2001: 331; Katz vd. 2018: 12; Koçakoğlu ve Yalçın, 2020)

Ebeveynler meslekler ile ilgili kendi düşüncelerini çocuklarına aktarmak yerine meslekleri ve mesleklerin gerektirdiği özellikleri beraber araştırabilirler. Ebeveynlerin özellikle kendileri için isteyip olmadıkları meslekleri çocuklarına dayatmalarının önüne geçmesi gerektiği düşünülmektedir. (Koçakoğlu ve Yalçın, 2020)

Bu noktada ebeveynler çocuğunun ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirme yapabilir ve çocuklar ile kariyer gelişim sürecinde sağlıklı iletişim kurarak, fikirlerinin uyuşmadığı konularda düşüncelerini birbirlerini kırmadan paylaşabilirler. (Koçakoğlu ve Yalçın, 2020)

MESLEKİ HEDEF BELİRLEMEDE ANNE BABA TUTUMLARININ ÖNEMİ

Bir meslek sahibi olmak, sağlıklı bir gelişime sahip bütün bireyler için çok önemlidir. Meslek kişinin kimliğinin en önemli kaynaklarından biri olarak, toplumda saygı görmesine, başkaları ile ilişki kurmasına, toplumda bir yer edinmesine ve işe yaradığı duygusunu yaşamasına olanak veren bir etkinlik alanıdır (Kuzgun, 2000, s.2; Bahadır ve Sürücü, 2019).

Kariyer seçimine etki eden faktörler arasında yetenekler, ilgiler, değerler, cinsiyet ve aile sıralanmaktadır (Kuzgun, 2000; Doğan, 2000; Özyürek, 2013; Bahadır ve Sürücü, 2019).

Araştırma sonuçları, çocukların eğitim ve mesleki karar verirken en fazla anne babalarından etkilendiklerini göstermektedir. Anne babalar, çocuklarının benlik kavramlarının şekillenmesinde, ilgi ve değerlerinin oluşmasında, mesleklere ilişkin olumlu ve olumsuz tutum geliştirmesinde çok etkilidir (Doğan, 2000; Bahadır ve Sürücü, 2019).

ANNE- BABA TUTUMLARI

Demokratik anne baba tutumu, çocukların kişilik gelişimi için en uygun olan tutumdur. Bu tutumu uygulayan anne babalar çocuklarına koşulsuz saygı ve sevgi gösterirler. Çocuklarını hem denetler hem de onların ihtiyaçlarının karşılanmasına olanak tanır. Anne babaların davranışları birbiriyle tutarlı, kararlı ve güven vericidir. Belli sınırlar içinde çocukların bazı davranışları yapmalarına izin verilir ve böylece onların sorumluluk duygusunun gelişmesine uygun ortam hazırlanmış olunur. Anne babalar her çocuğun kendine özgü bir gelişim kapasitesi olduğunu bilir, bu nedenle çocukların özgürce gelişmesi, yeteneklerini ortaya çıkarması ve kendini gerçekleştirmesine izin verilir (Baumrind, 1966; Sezer, 2010).

Koruyucu/ istekçi anne baba tutumunda, anne babalar çocukları aşırı korur ve denetler. Çocukların yapabileceği pek çok şey anne baba tarafından yapılır ve böylece çocukların yaşayarak öğrenmelerinin önüne geçilmiş olunur. Her konuda gereğinden fazla müdahale edilerek, çocukların kendilerine yeter hale gelmelerine ve kendilerine güvenmeyi öğrenmelerine engel olunur (Navaro,1989). Böylece kendi başına karar veremeyen, bağımlı çocuklar yetiştirilir (Baumrind, 1966; Çağdaş ve Sezer, 2004; Dökmen, 1996; Kulaksızoğlu, 1998; Sezer, 2010).

Otoriter anne baba tutumunda, anne babalar çocuğun gelişim düzeyini, kişilik özelliklerini ve isteklerini dikkate almadan, çocuktan kendilerinin uygun gördüğü gibi davranmalarını isterler. Çocuklar çok sık cezalandırılır. Otoriter tutumun çocuklarda bağımsız kişilik gelişimini engellediği, özellikle erkek çocuklarda saldırganlık düzeyini arttırdığı ve benlik saygısı düzeyini düşürdüğü görülmektedir (Maccoby ve Martin, 1983; Sezer,2010).